

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування

(назва факультету)
30 серпня 2023 р.,

протокол № 5.

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економіка та управління у сфері торгівлі»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
(назва факультету)
кафедра менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій
(назва кафедри)

Схвалено на засіданні кафедри
менеджменту, бізнесу та
маркетингових технологій
(назва кафедри)

29 серпня 2023 р.,
протокол № 6

Завідувач кафедри

Татьяна ОСТАПЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми

Катерина БУЖИМСЬКА

Розробник: к.е.н., доцент Катерина БУЖИМСЬКА
(науковий ступінь, посада, прізвище та власне ім'я)

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>8</u>	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<u>нормативна</u> (нормативна, за вибором)	
Модулів – <u>4</u>	Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – <u>4</u>		<u>3</u>	<u>3</u>
Загальна кількість годин - <u>240</u>		Семестр	
		<u>5,6</u>	<u>5,6</u>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних <u>4</u> самостійної роботи – <u>3,5</u>	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		<u>64</u> год.	<u>12</u> год.
		Практичні	
		<u>64</u> год.	<u>10</u> год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
<u>112</u> год.	<u>218</u> год.		
Вид контролю: <u>залік, іспит</u>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 46,67 % аудиторних занять, 53,33 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 9,17% аудиторних занять, 90,83 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо торгівлі як сфери обігу та виду економічної діяльності, економічних характеристик окремих видів торговельної діяльності, господарсько-фінансової діяльності підприємств торгівлі, змісту окремих напрямів цієї діяльності та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення основних закономірностей функціонування підприємства торгівлі в ринковій економіці;
- опанування теорії та методологічних засад формування ресурсів і оцінювання результатів та ефективності діяльності підприємств торгівлі;
- засвоєння практичних навичок управління підприємством торгівлі у конкурентному середовищі;
- формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу торговельного підприємства;
- забезпечення розширеного відтворення на основі концепції інвестиційно-інноваційного розвитку.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ФК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 4

ПРН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 300 годин / 10 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Економіка торгівлі як сфери обігу та виду економічної діяльності.

Тема 1. Сутність торгівлі як галузевої економічної системи.

Тема 2. Економічна характеристика оптової торгівлі.

Тема 3. Економічна характеристика роздрібної торгівлі.

Тема 4. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі.

Змістовний модуль 2. Місце торговельного підприємства в системі ринкових відносин.

Тема 5. Торгівельне підприємство в системі ринкових відносин.

Тема 6. Стратегія діяльності торговельного підприємства та її обґрунтування.

Тема 7. Планування діяльності торговельного підприємства.

Тема 8. Управління товарооборотом торговельного підприємства.

Змістовний модуль 3. Управління економічними ресурсами торговельного підприємства.

Тема 9. Управління товарними запасами торговельного підприємства.

Тема 10. Управління товарним забезпеченням обороту торговельного підприємства.

Тема 11. Управління трудовими ресурсами торговельного підприємства.

Тема 12. Управління формуванням та розвитком матеріально-технічних ресурсів торговельного підприємства.

Змістовний модуль 4. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності торговельних підприємств.

Тема 13. Управління поточними витратами торговельного підприємства.

Тема 14. Управління доходами торговельного підприємства.

Тема 15. Управління фінансовими результатами торговельного підприємства.

Тема 16. Управління ефективністю діяльності та конкурентоспроможністю торговельного підприємства.

Тема 17. Управління фінансово-майновим станом торговельного підприємства та методи його оцінки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17/5

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістовні модулі	Кількість годин							
		Всього		Лекції		Практичні		Самостійна робота	
		ДФ	ЗФ	ДФ	ЗФ	ДФ	ЗФ	ДФ	ЗФ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
№ 1	Модуль 1. Економіка торгівлі як сфери обігу та виду економічної діяльності.								
	Тема 1. Сутність торгівлі як галузевої економічної системи.	15	15	4	1	4	0,5	7	13,5
	Тема 2. Економічна характеристика оптової торгівлі.	15	15	4	1	4	0,5	7	13,5
	Тема 3. Економічна характеристика роздрібною торгівлі.	15	15	4	1	4	0,5	7	13,5
	Тема 4. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі.	15	15	4	-	4	0,5	7	14,5
	Разом змістовий модуль 1	60	60	16	3	16	2	28	55
№ 2	Модуль 2. Місце торговельного підприємства в системі ринкових відносин.								
	Тема 5. Торгівельне підприємство в системі ринкових відносин.	15	15	4	1	4	0,5	7	13,5
	Тема 6. Стратегія діяльності торговельного підприємства та її обґрунтування.	15	15	4	1	4	0,5	7	13,5
	Тема 7. Планування діяльності торговельного підприємства	15	15	4	-	4	0,5	7	14,5
	Тема 8. Управління товарооборотом торговельного підприємства.	15	15	4	1	4	0,5	7	13,5
	Разом змістовий модуль 2	60	60	16	3	16	2	28	55
	ВСЬОГО СЕМЕСТР	120	120	32	6	32	4	56	110
№ 3	Модуль 3. Управління економічними ресурсами торговельного підприємства.								
	Тема 9. Управління товарними запасами торговельного підприємства.	10	10	4	1	4	1	2	8
	Тема 10. Управління товарним забезпеченням обороту торговельного підприємства.	10	10	4	1	4	1	2	8
	Тема 11. Управління трудовими ресурсами торговельного підприємства.	10	10	2	1	2	1	6	8
	Тема 12. Управління формуванням та розвитком матеріально-технічних ресурсів торговельного підприємства.	10	10	4	-	4	-	2	10
	Разом змістовий модуль 3	40	40	14	3	14	3	12	34
№ 4	Модуль 4. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності торговельних підприємств								
	Тема 13. Управління поточними	16	16	4	1	4	1	8	14

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 6

витратами торговельного підприємства.									
Тема 14. Управління доходами торговельного підприємства.	16	16	4	1	4	1	8	14	
Тема 15. Управління фінансовими результатами торговельного підприємства.	16	16	4	1	4	1	8	14	
Тема 16. Управління ефективністю діяльності та конкурентоспроможністю торговельного підприємства.	16	16	2	-	2	-	12	16	
Тема 17. Управління фінансово-майновим станом торговельного підприємства та методи його оцінки.	16	16	4	-	4	-	8	16	
Разом змістовий модуль 4	80	80	18	3	18	3	44	74	
ВСЬОГО СЕМЕСТР	120	120	32	6	32	6	56	108	
ВСЬОГО	240	240	64	12	64	10	112	218	

5. Темі семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1, 2	Тема 1. Сутність торгівлі як галузевої економічної системи.	4
3, 4	Тема 2. Економічна характеристика оптової торгівлі.	4
5, 6	Тема 3. Економічна характеристика роздрібною торгівлі.	4
7, 8	Тема 4. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі.	4
9, 10	Тема 5. Торгівельне підприємство в системі ринкових відносин.	4
11, 12	Тема 6. Стратегія діяльності торговельного підприємства та її обґрунтування.	4
13, 14	Тема 7. Управління товарооборотом торговельного підприємства.	4
15,16	Тема 8. Планування діяльності торговельного підприємства	4
17,18	Тема 9. Управління товарними запасами торговельного підприємства.	4
19,20	Тема 10. Управління товарним забезпеченням обороту торговельного підприємства.	4
21	Тема 11. Управління трудовими ресурсами торговельного підприємства.	2
22,23	Тема 12. Управління формуванням та розвитком матеріально-технічних ресурсів торговельного підприємства.	4
24,25	Тема 13. Управління поточними витратами торговельного підприємства.	4
26,27	Тема 14. Управління доходами торговельного підприємства.	4
28,29	Тема 15. Управління фінансовими результатами торговельного підприємства.	4
30	Тема 16. Управління ефективністю діяльності та конкурентоспроможністю торговельного підприємства.	2
31,32	Тема 17. Управління фінансово-майновим станом торговельного підприємства та методи його оцінки.	4
РАЗОМ		64

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземляр № 1	Арк 17 / 7

6. Завдання для самостійної роботи (д. ф. н.)

№	Назва теми та перелік питань для самостійного опрацювання	Кіл-ть год.
1	Тема 1. <i>Сутність торгівлі як галузевої економічної системи.</i> Сутність торгівлі як сфери економічної діяльності та її функції. Місце та роль торгівлі в економіці та на споживчому ринку. Функціональна структура сфери торгівлі. Види торгівлі, тенденції та напрямки їх розвитку. Державне регулювання торговельної діяльності.	7
2	Тема 2. <i>Економічна характеристика оптової торгівлі.</i> Сутність та види оптової торгівлі. Її основні та допоміжні функції. Характеристика окремих видів оптових посередників. Збутова діяльність товаровиробників. Фірмова торгівля. Особливості формування оптових цін.	7
3	Тема 3. <i>Економічна характеристика роздрібної торгівлі.</i> Роздрібна торгівля, її сутність та призначення. Види та функції роздрібної торгівлі. Послуги у роздрібній торгівлі, їх класифікація.	7
4	Тема 4. <i>Економічна характеристика зовнішньої торгівлі.</i> Поняття, роль та форми зовнішньої торгівлі. Економічний механізм здійснення зовнішньої торгівлі. Фактори, що визначають тенденції та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі.	7
5	Тема 5. <i>Торгівельне підприємство в системі ринкових відносин.</i> Типологія суб'єктів торговельної діяльності за різними класифікаційними ознаками. Особливості створення та економічні засади функціонування торговельних підприємств в Україні. Економічні методи управління діяльністю торговельного підприємства. Формати торгівлі. Державне регулювання діяльності торговельних підприємств	7
6	Тема 6. <i>Стратегія діяльності торговельного підприємства та її обґрунтування.</i> Стратегічні цілі торговельного підприємства та фактори, що їх обумовлюють. Стратегія діяльності торговельного підприємства та порядок її розробки. Моніторинг та прогноз стану зовнішнього середовища торговельного підприємства. Стратегічний потенціал підприємства.	7
7	Тема 7. <i>Управління товарооборотом торговельного підприємства.</i> Сутність товарообороту торговельного підприємства як економічної категорії та показника діяльності. Товарооборот роздрібної торгівлі та громадського харчування. Основні фактори, що визначають обсяг, структуру та перспективи розвитку товарообороту підприємства. Передумови та порядок розробки стратегії управління товарооборотом підприємства. Обґрунтування обсягу товарообороту на плановий	7

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 8

	період	
8	Тема 8. <i>Планування діяльності торговельного підприємства.</i> Сутність планування діяльності торговельного підприємства. Поточне планування на торговельному підприємстві. Стратегічне планування діяльності торговельного підприємства.	7
9	Тема 9. <i>Управління товарними запасами торговельного підприємства.</i> Суть та склад товарних запасів торговельного підприємства. Показники, що характеризують стан товарних запасів торговельного підприємства. Стратегія управління товарними запасами. Нормування та планування товарних запасів. Обґрунтування обсягу та структури надходження запасів.	2
10	Тема 10. <i>Управління товарним забезпеченням обороту торговельного підприємства.</i> Поняття товарного забезпечення обороту та порядок його формування. Стратегія управління товарним забезпеченням обороту. Аналіз товарного забезпечення та оцінка ефективності комерційних угод із закупівлі товарів. Механізм формування товарного забезпечення обороту на перспективу.	2
11	Тема 11. <i>Управління трудовими ресурсами торговельного підприємства.</i> Характеристика та завдання управління трудовими ресурсами торговельного підприємства. Продуктивність праці робітників торговельного підприємства: методи оцінки та резерви зростання. Матеріальне стимулювання праці на торговельному підприємстві. Аналіз формування та використання персоналу торговельного підприємства. Планування показників праці торговельного підприємства.	6
12	Тема 12. <i>Управління формуванням та розвитком матеріально-технічних ресурсів торговельного підприємства.</i> Активи як економічні ресурси торговельного підприємства, їх сутність та склад. Поняття, оцінка та склад основних фондів торговельного підприємства. Знос, амортизація та відтворення основних фондів торговельного підприємства. Оцінка стану та ефективності використання основних фондів торговельного підприємства. Оборотні активи торговельного підприємства: економічна сутність та класифікація. Обґрунтування планового обсягу активів підприємства: завдання, етапи, методи.	2
13	Тема 13. <i>Управління поточними витратами торговельного підприємства.</i> Економічна природа поточних витрат торговельних підприємств. 2. Витрати обігу торговельного підприємства та їх склад. Фактори, що визначають розмір витрат обігу торговельного підприємства. Обґрунтування плану витрат обігу торговельного підприємства.	14

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17/9

14	Тема 14. <i>Управління доходами торговельного підприємства.</i> Склад та джерела утворення доходів торговельного підприємства. Чинники, які визначають розмір доходів торговельного підприємства. Цінова політика торговельного підприємства та механізм її формування. Методи обґрунтування плану-прогнозу доходів торговельного підприємства.	14
15	Тема 15. <i>Управління фінансовими результатами торговельного підприємства.</i> Економічна сутність прибутку та його види. Показники аналізу прибутку. Фактори, що впливають на прибуток. Обґрунтування прибутку на майбутній період. Розподіл та використання прибутку.	14
16	Тема 16. <i>Управління ефективністю діяльності та конкурентоспроможністю торговельного підприємства.</i> Поняття ефекту та ефективності. Показники ефективності діяльності торговельного підприємства. Сутність конкурентоспроможності підприємства. Її порівняльний та часовий характер. Фактори, що визначають конкурентоспроможність торговельного підприємства на споживчому ринку. Оцінка конкурентоспроможності конкретного торговельного підприємства.	16
17	Тема 17. <i>Управління фінансово-майновим станом торговельного підприємства та методи його оцінки.</i> Поняття фінансово-майнового стану підприємства, мета та завдання його дослідження. Сутність та показники оцінки ліквідності та платоспроможності торговельного підприємства. Сутність поняття та показники оцінки фінансової стійкості та ділової активності підприємств. Методи комплексного оцінювання фінансово-майнового стану торговельного підприємства.	16
РАЗОМ		112

7. Індивідуальні завдання

Протягом вивчення дисципліни студенти самостійного готують презентації за темами з рекомендованого переліку, або за самостійно обраною темою, попередньо узгодженою з викладачем. Реферат або презентація має бути літературно та технічно грамотно викладений і відповідати певним вимогам оформлення. Він повинен включати титульну сторінку, план реферату (зміст), виклад матеріалу згідно із планом, заключну частину, список першоджерел, додатки (за необхідністю).

Реферат має бути надрукований з одного боку білого паперу формату А4 (210x297 мм). Загальний обсяг реферату, включаючи список використаних літературних джерел та додатки, 20 – 25 сторінок, надрукованих через 1,5 інтервалу

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 10

(30 рядків на сторінці) шрифтом “Times New Roman” розміром 14 пунктів (60 знаків у рядку, враховуючи проміжки між словами).

Аркуш реферату повинен мати поля: ліве – 20 мм, верхнє – 20 мм, праве – 10 мм, нижнє – 20 мм.

Нумеруються всі сторінки роботи до останньої, враховуючи ілюстрації та додатки, без пропусків, повторів і літерних додатків. Першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра “1” не ставиться. Отже, загальна нумерація роботи починається на наступній сторінці (зміст реферату) з цифри “2”. Порядковий номер сторінки проставляється з права її верхнього поля.

Текст реферату може ілюструватись схемами, фотографіями, графіками, таблицями, які також виконуються на стандартних аркушах паперу формату А4. Кількість ілюстрацій повинна бути достатньою для того, щоб надати тексту зрозумілості та конкретності. Усі ілюстрації (фотографії, схеми тощо) називають рисунками і нумерують послідовно. Номер і назву рисунка пишуть під графічним зображенням. Ілюстративний матеріал розміщують у тексті одразу після посилання на нього.

На запозичену з інших джерел інформацію, а також на цитати, що наводяться в тексті, мають бути зроблені посилання. Їх наводять одразу післяз акінчення цитати в квадратних дужках, де вказують порядковий номер джерела у списку використаної літератури та відповідні сторінки джерела, наприклад, [14, с. 31–48].

Робота над рефератом починається з першого тижня викладання дисципліни за наступним планом:

Тиждень 1-4. Вибір теми, складання плану, підбір літератури. Тема і план затверджуються викладачем, список літератури оформлюється в алфавітному порядку (не менше 10 джерел) і перевіряється викладачем.

Тиждень 5 – 14. Опрацювання відібраної літератури. Написання реферату. Консультації з викладачем.

Тиждень 14. Оформлення і здача реферату на перевірку.

Тиждень 15. Виправлення недоліків і підготовка доповіді.

Тиждень 16. Захист реферату.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 11

Оцінювання реферату та його захисту відбувається за наступною шкалою:

Бали	Оцінка	Характеристика
15-13	Відмінно	Оформлення реферату відповідає вимогам, викладений матеріал повністю розкриває тему, студент вільно володіє викладеним матеріалом
12-10	Добре	Оформлення реферату відповідає вимогам, викладений матеріал розкриває тему, студент добре (з незначними неточностями) володіє викладеними матеріалом
9-7	задовільно	Оформлення реферату відповідає вимогам, обраний матеріал недостатньо розкриває обрану тему, студент достатньо володіє викладеним матеріалом
6 і менше	незадовільно	Оформлення не відповідає вимогам, обраний матеріал не розкриває тему, студент не володіє викладеним матеріалом

У разі незадовільної оцінки студент доопрацьовує та переоформлює реферат відповідно вимог і повторно захищає його.

Рекомендований перелік тем рефератів

1. Актуальні завдання розвитку пропозиції споживчих товарів.
2. Проблеми підтримки та сприяння діяльності національного товаровиробника.
3. Тенденції розвитку торговельної інфраструктури в Україні та основні чинники, що їх визначають.
4. Місце та роль торгівлі у розвитку товарно-грошових відносин в період функціонування ринку.
5. Сутність, природа та особливості послуг в галузі торгівлі.
6. Особливості торговельної діяльності в підприємствах оптової торгівлі.
7. Проблеми розвитку підприємств оптової торгівлі в сучасних умовах.
8. Проблеми розвитку підприємств роздрібною торгівлі в сучасних умовах.
9. Сучасний стан та основні тенденції розвитку підприємств роздрібною торгівлі.
10. Стан та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі в Україні.
11. Економічна сутність та функції торговельного підприємства.
12. Проблеми розвитку підприємств торгівлі в сучасних умовах.
13. Тенденції розвитку нових форматів торгівлі в Україні.
14. Методичні підходи до регулювання структури товарообороту з метою створення умов для одержання необхідного розміру прибутку.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 12

15. Сутність показників товарообороту, які використовують в процесі обліку, аналізу та планування.
16. Оптимізація товарних запасів – важлива умова ефективності роботи підприємства торгівлі.
17. Стратегія управління товарними запасами торговельного підприємства.
18. Закупівельна політика підприємств торгівлі в сучасних умовах господарювання.
19. Специфіка праці робітників підприємств торгівлі.
20. Продуктивність праці та резерви її зростання на підприємствах роздрібно торгівлі.
21. Сучасні тенденції в сфері оплати праці в торгівлі.
22. Сучасні проблеми амортизаційної політики держави і підприємств торгівлі різних форм власності.
23. Напрями інтенсифікації відтворення і шляхи покращення використання основних засобів підприємств торгівлі за нормальних умов господарювання.
24. Зарубіжний досвід обґрунтування методу амортизаційних відрахувань у торгівлі.
25. Сучасні форми обліку та методи оцінки основних засобів підприємств торгівлі.
26. Самофінансування підприємств торгівлі за нормальних умов господарювання.
27. Позикові ресурси та необхідність їх використання в діяльності підприємств торгівлі.
28. Джерела фінансування поточних витрат торговельного підприємства.
29. Найважливіші напрямки раціоналізації та економії витрат торговельного підприємства.
30. Економічна природа поточних витрат торговельного підприємства, їх характеристика та регулювання.
31. Стратегічне управління доходами підприємств торгівлі.
32. Зміст цінової політики підприємств торгівлі в сучасних умовах господарювання.
33. Дослідження факторів, що впливають на прибутковість підприємств торгівлі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 13

34. Державна політика оподаткування торговельних підприємств.

35. Аналіз рівня прибутковості діяльності торговельних підприємств за останнє десятиріччя в Україні.

36. Економічна та соціальна ефективність діяльності торговельного підприємства.

37. Фактори та шляхи підвищення економічної ефективності підприємств торгівлі.

38. Ринковий механізм підвищення конкурентоспроможності підприємств торгівлі різних форматів.

39. Закордонний (провідний) досвід підвищення конкурентоспроможності підприємств торгівлі.

40. Фактори внутрішнього і зовнішнього впливу на формування майна підприємств торгівлі.

8. Методи контролю

Поточний контроль

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування або тестування під час лекцій та практичних занять, а також за підсумками систематичності і активності роботи студента протягом семестру. У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття. Порядок організації такого контролю визначає викладач, який проводить практичні заняття.

Результати поточного контролю знань студентів заносяться до робочого журналу викладача та доводяться до відома студентів.

Систематичність і активність роботи студента протягом семестру контролюються і оцінюються за такими видами роботи: відвідування практичних занять; виступи на практичних заняттях, участь в обговоренні питань певної теми, відповіді на запитання викладача щодо їх суті; виконання домашніх завдань; експрес-тестування; підготовка аналітичних оглядів (рефератів) з окремих питань; участь у

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 14

студентських конференціях, олімпіадах, конкурсах з проблем дисципліни.

Оцінювання зазначених видів поточної роботи студента здійснюється за шкалою, відображеною у таблиці.

Перелік робіт, обов'язкових для виконання студентом під час вивчення дисципліни
«Економіка та управління в сфері торгівлі»

Види робіт	Кількість балів
1. Виступ на практичному занятті, участь в обговоренні окремих проблем, відповідь на запитання викладача (з інтервалом оцінок 0, 1, 2, 3 залежно від розуміння суті питання, повноти його висвітлення і глибини аргументації")	0 - 2
2. Поточне експрес-тестування (з інтервалом оцінок 0, 1, 2 залежно від кількості правильних відповідей)	0 - 3
3. Підготовка та презентація аналітичних оглядів (доповідей) з окремих питань за погодженням з викладачем	0-5

Максимальна кількість балів за поточний контроль до 4 балів за кожну пару (опитування – 1, тестування – 2, самостійна робота – 1).

Модульний контроль.

Модульний контроль здійснюється у формі 4 контрольних робіт (максимальна оцінка - 20 балів) за окремими частинами дисципліни (модулями).

За відсутності студента на контрольному заході без поважних причин модуль вважається не опанованим. Перескладання модулів здійснюється у терміни визначені викладачем. Результати модульного контролю доводяться до відома студентів.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за всіма видами навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту. Основним завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому, розуміння логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатність творчо використовувати отримані знання.

У разі виконання студентом всіх видів поточних та модульних контрольних заходів семестровий контроль може проводитись без участі студента шляхом визначення середньозваженого бала результатів трьох модульних контролів.

Для формування підсумкової оцінки знань студентів за поточною сумою балів і одержаними балами на заліку використовується уніфікована шкала оцінювання з переведенням одержаних балів в традиційну шкалу оцінок та в оцінки ECTS.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземляр № 1	Арк 17 / 15

При одержанні студентом від 0 до 59 балів він повторно самостійно опрацьовує і письмово подає всі розв'язки модульні завдань і тестів викладачу для вирішення питання щодо формування підсумкової оцінки.

9. Схема нарахування балів

ЗМ 1					ЗМ 2					Сума за I семестр
1.1	1.2	1.3	1.4	МК	2.1	2.2	2.3	2.4	МК	100
8	8	8	8	18	8	8	8	8	18	

ЗМ 3					ЗМ 4						Сума за II семестр
3.1	3.2	3.3	3.4	МК	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	МК	100
5	5	5	10	15	5	5	10	5	10	25	

МК – модульний контроль

1.1, 1.2, ... 4.5 – теми.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна література

1. Економіка торговельного підприємства [Текст] : навч. посіб. / Н. А. Мазур, І. В. Семенець, І. А. Лопашук ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. - Чернівці : ЧНУ : Рута, 2020. – 190 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 16

2. Формування системи внутрішньої торгівлі України: теорія, парктика, інновації [Текст] : колект. монографія / за ред. В. В. Лісци, В. І. Місюкевич, О. М. Михайленко ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ). - Полтава : ПУЕТ, 2020. – 231 с.

3. Економіка та організація торгівлі [Текст] : навч. посіб. / М. Д. Балджи, В. О. Однолько ; Одес. нац. екон. ун-т. - Київ : Гуляєва В. М., 2021. - 342 с.

4. Організація торгівлі [Текст] : навч. посіб. / З. І. Кобеля, Л. А. Сибирка, О. І. Мельник ; Чернівец. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ : Рута, 2019. - 422 с.

5. Управління прибутком торговельних підприємств [Текст] : монографія / Маркіна Ірина Анатоліївна, Вороніна Вікторія Леонідівна ; Полтав. держ. аграр. акад. - Полтава : Астроя, 2018. - 167 с.

Допоміжна література

1. Оцінка ефективності підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі [Текст] : монографія / М. В. Чорна, А. С. Дядін, Л. І. Безгінова ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі, Харків. нац. ун-т внутр. справ. - Харків : ЛІДЕР, 2018. - 216 с.

2. Теоретико-методологічні засади управління економічною безпекою підприємств роздрібною торгівлі [Текст] : монографія / О. С. Шуміло ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Харків : ЛІДЕР, 2018. - 376 с.

3. Торгівля та біржова діяльність в Україні: сучасний стан, концепції і стратегії розвитку [Текст] : кол. монографія / [В. Г. Бикова та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. В. Гринько ; Дніпр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. - Дніпро : Біла К. О. [вид.], 2018. - 403 с.

4. Інноваційні напрями модернізації інформаційного забезпечення управління сталим розвитком торговельних підприємств [Текст] : монографія / Т. В. Бочуля, П. Л. Гринько. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. - 373 с.

5. Міжнародна торговельна діяльність [Текст] : підручник / [В. В. Рокоча та ін. ; наук. ред. В. В. Рокоча] ; ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК". - Київ : ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК", 2018. – 696 с.

6. Економіка підприємства торгівлі (у схемах та таблицях) [Текст] : навч. посіб. / [І. В. Височин, Н. М. Новікова, І. М. Вавдійчик] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 427 с.

7. Проектування торговельних об'єктів [Текст] : підручник / А. А. Мазаракі, Н. Б. Ільченко, О. О. Кавун-Мошковська ; [за ред. А. А. Мазаракі] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 359 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/ОК25- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 17

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативні акти України // www.zakon.rada.gov.ua.
2. Сайт бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка» // <http://lib.ztu.edu.ua>.
3. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка» // <http://learn.ztu.edu.ua>.